

**Test z języka polskiego  
dla absolwentów szkół średnich  
z polskim językiem nauczania**

**Wersja C**

<b>Numer kandydata</b>	
<b>Kraj, miasto</b>	
<b>Liczba punktów</b>	

**2009 r.**

## I Rozumienie ze słuchu

...../ 10 p.

**Proszę wysłuchać tekstu, który zostanie odczytany dwa razy. Podczas słuchania proszę wykonać poniższe zadania.**

### 1. Proszę odpowiedzieć na pytania.

1) Gdzie mieści się oddział łódzkiego Muzeum Sztuki?

.....

2) Na czym polega niezwykłość przygotowywanej przez muzeum akcji społecznej?

.....

3) Kto zostanie zaproszony do udziału w muzealnym projekcie?

.....

4) W jakie przedmioty zostaną wyposażeni uczestnicy akcji?

.....

5) Co oznacza stwierdzenie, że uczestnicy będą robić, co im się podoba?

.....

.....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

### 2. Proszę zaznaczyć stwierdzenia prawdziwe literą P i stwierdzenia fałszywe literą F.

1) Centrum Manufaktura jest usytuowane w eleganckiej łódzkiej dzielnicy.

.....

2) Doniesienia z przebiegu akcji będą publikowane w specjalnej gazecie.

.....

3) Organizatorzy akcji mają nadzieję, że mieszkańcy dzielnicy polubią Muzeum Sztuki.

.....

4) Jeśli eksperyment się powiedzie, to muzeum zmuszone będzie obniżyć artystyczny poziom prezentowanych wystaw.

.....

5) Muzeum walczy o zwiedzających, ponieważ na razie jego ekspozycje nie cieszą się większą popularnością.

.....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

## II Test leksykalno-gramatyczny

...../ 30 p.

**Proszę uzupełnić tekst, podane w nawiasach wyrazy wpisać w odpowiedniej formie, dodając – tam, gdzie to konieczne – właściwy przyimek.**

Wkrótce matura, a ja nadal nie radzę sobie z matematyką<sup>0</sup> (matematyka). Bez problemów zdam angielski<sup>0</sup> (angielski), ale matematyka to moja pięta Achillesa. Wiem, poproszę .....<sup>1</sup> (pomoc) Marka. Jest świetnym matematykiem, ale będzie potrzebował .....<sup>2</sup> (korepetycje) z języka. Poczujemy się razem, posłuchamy .....<sup>3</sup> (muzyka), porozmawiamy .....<sup>4</sup> (dziewczyny). Marek z pewnością mi nie odmówi. Dawał dodatkowe lekcje .....<sup>5</sup> (Natalia) i zdała na piątkę, to i mnie pomoże.

\_\_\_\_\_/ 5 p.

**2. Proszę uzupełnić tekst wyrazami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie.**

**Liczebniki proszę napisać słowami.**

Majowy weekend tradycyjnie spędzamy na działce. Mamy tam duży dom, jest w nim pieć<sup>0</sup> (5) dużych pokojów<sup>0</sup> (pokoje), więc możemy zapraszać .....<sup>1</sup> (wiele, przyjaciół). Co roku przyjeżdżają do nas Władkowie z .....<sup>2</sup> (2, dziecko), Kazikowie i ich .....<sup>3</sup> (4, syn) oraz państwo Baliccy, którzy przywożą ze sobą .....<sup>4</sup> (3, córka). Ich jedyny syn Jan od .....<sup>5</sup> (parę, rok) już nie przyjeżdża, bo woli towarzystwo rówieśników.

\_\_\_\_\_/ 5 p.

**3. Proszę połączyć każdy czasownik z jednym rzeczownikiem w odpowiedniej formie.**

0. ująć złodzieja

1. dokonać .....
2. zająć .....
3. polegać na .....
4. pełnić .....
5. udzielić .....

( złodziej, przyjaciel, pożyczka, funkcja, podsumowanie, stanowisko)

\_\_\_\_\_/ 5 p

**4. Proszę połączyć człony przysłów polskich zgodnie z przykładem.**

**0. Kto rano wstaje,**

A. temu czas.

1. Jak cię widzą,

B. nie ma kołaczy.

2. Komu w drogę,

C. niż gołąb na dachu.

3. Bez pracy

**D. temu pan Bóg daje.**

4. Lepszy wróbel w garści,

E. ludzie się bogacą.

5. Cierpliwością i pracą

F. tak cię piszą.

**0 – D, 1 - ....., 2 - ....., 3 - ....., 4 - ....., 5 - .....**

\_\_\_\_\_/ 5 p.

**5. Proszę przekształcić zdania nie zmieniając ich sensu.**

0. Tak Polska, jak i Litwa od 2004 roku są członkami Unii Europejskiej.

**Zarówno Polska, jak i Litwa od 2004 roku są członkami Unii Europejskiej.**

1. Wyjechał do pracy za granicę, choć znajomi radzili mu pozostać w kraju.

Wbrew.....  
.....

2. Chociaż był zdenerwowany, starał się zachować zimną krew.

Mimo .....  
.....

3. Mogli wynająć mieszkanie w centrum, bo rodzice pomogli im finansowo.

Dzięki .....  
.....

4. Poprosiła o urlop, ponieważ była przemęczona.

Z powodu .....  
.....

5. Czynię to, aby przekonać cię, że mam rację.

..... celem .....  
.....

\_\_\_\_\_/ 10 p.

### III ROZUMIENIE TEKSTU

...../10 p.

**Proszę przeczytać tekst , a następnie wykonać zadania.**

- a) Słowo „obciach”, wywodzące się z języka dawnej więziennej grypsery, czyli gwary więziennej, oznaczało przyłapanie kogoś na gorącym uczynku. Na początku lat 70. subkultura gitowców przeniosła zwyczaje grypsery z więzień i zakładów poprawczych poza ich bramy i obciach zaczął wchodzić do standardowej mowy młodzieżowej, przy czym pierwotne znaczenie ulegało systematycznej modyfikacji. Słowo oderwane od swojego pierwotnego kontekstu i używane przez inne środowiska zyskało z początku sens przyłapania kogoś na czymś wstydlwym, niestosownym, by wreszcie zafunkcjonować jako synonim czegoś nieadekwatnego w stosunku do kultywowanego przez grupy wzorcotwórcze gustu. Jak widać, na początku była obawa złodzieja przed wpadką, na końcu zaś lęk przed wykluczeniem z dobrego towarzystwa.
- b) Poczucie obciachu istnieje tylko wtedy, jeśli istnieje owo dobre towarzystwo wyznaczające miarę atrakcyjności i przyzwolenia, orzekające, co aktualnie jest na topie, a czego należy się wystrzegać. Dziś grupy wzorcotwórcze i jednostki pełniące rolę przywódców opinii raczej reklamują niż informują. Istnieje wiele różnych środowisk i nisz kulturowych, z których każda dysponuje swoimi propagatorami mody, stylu życia czy gustu estetycznego.
- c) I tak uchodzący za symbol twórcy obciachowego Michał Wiśniewski, dla setek tysięcy swoich fanów pozostawał idolem, a jego piosenki wpisywały się najwidoczniej w gust masowy, o czym świadczyły tłumy na koncertach i rekordowe nakłady płyt. W tym samym czasie stali bywalcy muzycznych klubów warszawskich bawili się przy muzyce zupełnie nieznanego szerszemu ogółowi.
- d) W grę wchodzi zresztą nie tylko różnica między gustem masowym a niszowym, ale także różnice międzyniszowe. W ostatnich paru latach dała o sobie znać niechęć modnego do niedawna stylu emo do fanów rocka gotyckiego. Choć oba te środowiska fascynowała podobna w gruncie rzeczy ciężka i ponura muzyka, wśród gotów nazwa emo funkcjonowała na zasadzie prześmiewczego przytyku (Nie bądź taki emo), natomiast dla emo goci właśnie byli przykładem obciachu jako reprezentanci stylu przebrzmiałego.
- e) Poznański polonista Mariusz Wesołowski zaproponował taką oto definicję: „Obciach to

każda niezamierzenie nieudana, nieświadomie bezwstydną próbą pozostawiania w określonym porządku, sprowadzająca się do groteskowego wyjścia poza ten porządek. Wielość porządków powoduje wielość obciachów”.

f) Aktualny stan popkultury w Polsce zmierza do uwzniośnienia obciachu. Telewizja popularyzuje uchodzący kiedyś za szczyt obciachu taniec towarzyski, a na studenckie juwenalia zaprasza się zespoły disco polo. Wszystko jest dopuszczalne, a obciach zwycięża.

[na podstawie: Mirosław Pęczak, *Obciach uwzniośniony*, Polityka nr 8, 21 lutego 2009]

**1. Proszę zaznaczyć akapity (a – f), w których autor tekstu mówi:**

1. kiedy istnieje poczucie obciachu .....  
☐
  2. o tym, że artyści, uważani w pewnych środowiskach za obciachowych, cieszą się popularnością wśród swoich fanów .....  
☐
  3. w jakim środowisku słowo *obciach* zostało użyte po raz pierwszy .....  
☐
  4. o telewizji jako medium popularyzującym formy rozrywki uważane do niedawna za obciachowe .....  
☐
  5. o wzajemnej niechęci reprezentantów różnych subkultur .....  
☐
- \_\_\_\_\_/ 5.

**2. Proszę zaznaczyć jedno właściwe zakończenie zdania.**

1. Słowo *obciach* w standardowej mowie młodzieżowej przyjęło się:
  - a. w innym niż pierwotne znaczeniu
  - b. i w pierwotnym, i w zmodyfikowanym znaczeniu
  - c. w znaczeniu „lęk przed wpadką”
2. W danym środowisku za obciach uznaje się to, co:
  - a. jest aktualnie modne
  - b. dla jego przedstawicieli jest atrakcyjne
  - c. nie przystaje do obowiązujących w nim mód i gustów

3. Dla zwolenników stylu emo:

- a. fani rocka gotyckiego są wzorem godnym naśladowania
- b. styl gotów przestał być aktualny i modny
- c. rock gotycki jest zbyt ciężki i ponury

4. Mariusz Wesołowski w swojej definicji podkreślił, że obciach jest:

- a. celowym wyjściem poza pewien obowiązujący porządek
- b. świadomym pozostawaniem w pewnym porządku
- c. niezamierzonym wyjściem poza pewien obowiązujący porządek

5. Uwznioślenie obciachu oznacza, że:

- a. jest godny podziwu i wysoko ceniony
- b. jest poważany i towarzyszy ważnym wydarzeniom
- c. przestaje być postrzegany tak, jak dotychczas, jest coraz częściej akceptowany

\_\_\_\_\_/ 5 p.

## IV Pisanie

Proszę wybrać jeden z podanych tematów i napisać tekst zawierający ok. 15 zdań.

1. Znane powiedzenie mówi: „Kto ma informację, ma władzę.” Proszę je skomentować.
2. Proszę napisać wypowiedź na temat: „Rola rodziny w życiu człowieka.”
3. Proszę ustosunkować się do stwierdzenia: „Nie ma gładkiej drogi do wiedzy.”

TEMAT: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

...../ 15 p.



## V Wiedza o literaturze i języku polskim

...../35 p.

1. Proszę podać imię i nazwisko autora utworu.

Tytuł utworu	Autor
0. <i>Tango</i>	A. Sławomir Mrożek
1 <i>Krótką rozprawą między trzema osobami, Panem, Wójtem a Plebanem...</i>	B. ....
2. <i>Treny</i>	C. ....
3. <i>Pan Tadeusz</i>	D. ....
4. <i>Lalka</i>	E. ....
5. <i>Ogniem i mieczem</i>	F. ....

\_\_\_\_\_/ 5 p.

2. Proszę podać epokę literacką, w której powstał cytowany we fragmencie utwór.

0. Trza być w butach na weselu.	A. Młoda Polska
1. Jeśli nie grzeszysz, jako mi powiadasz, Czemu się, miła, tak często spowiadasz?	B. ....
2. Leżysz zabity i jam też zabity, Ty strzałą śmierci, ja strzałą miłości, Ty krwie, ja w sobie nie mam rumianości, Ty jawne świece, ja mam płomień skryty.	C. ....
3. Głupi niedźwiedziu! gdybyś w mateczniku siedział, Nigdy by się o tobie Wojski nie dowiedział.	D. ....
4. Bogurodzica Dziewica, Bogiem sławiona Maryja, U twego syna Gospodzina, Matko zwolna, Maryja! Zyszczy nam, spuści nam! Kyrie eleison.	E. ....
5. Nie o to bowiem chodzi, czy były potrzebne piramidy. Ale o to, ażeby wola faraona, gdy ją raz wypowiedziano, była spełniona.	F. ....

\_\_\_\_\_/ 10 p.

**3. Proszę zaznaczyć prawidłową odpowiedź zgodnie z przykładem.**

**0.** Który z wymienionych poniżej kronikarzy wiarygodnie opisał bitwę pod Grunwaldem?

a/ Wincenty Kadłubek

b/ Gall Anonim

c/ Jan Długosz

**1.** Treścią pierwszej zwrotki Bogurodzicy jest:

a/ modlitwa do Matki Boskiej

b/ prośba zwrócona do Jana Chrzciciela

c/ prośba zwrócona do Chrystusa

**2.** Autorem słów: „A niechaj narodowie wżdy postronni znają, że Polacy nie gęsi, iż swój język mają.” jest:

a/ Mikołaj Rej

b/ Jan Kochanowski

c/ Andrzej Frycz Modrzewski

**3.** W polskim hymnie narodowym wspomina się postać:

a/ Bolesława Chrobrego

b/ Jana III Sobieskiego

c/ Napoleona Bonaparte

**4.** Ojcem tytułowego bohatera poematu „Pan Tadeusz” jest:

a/ Sędzia

b/ Ksiądz Robak

c/ Stolnik Horeszko

**5.** Do poetów okresu pozytywizmu należy:

a/ Maria Konopnicka

b/ Ignacy Krasicki

c/ Czesław Miłosz

\_\_\_\_\_/ 5 p.

**4. Proszę połączyć poniższe terminy z ich opisami.**

**0. Pointa (puenta)**

**1. Prolog**

**2. Antyteza**

**A. końcowy, zaskakujący efekt dowcipu, opowiadania.**

**B. to krótkie zdanie wyrażające jakąś głębszą myśl: morał pouczenie.**

**C. to zamaskowana, nieoczywista kpina, drwina.**

3. Pytanie retoryczne                      D. to wstępny fragment utworu dramatycznego albo powieści, wprowadzający w akcję.
4. Ironia                                      E. tzn. pozorne, takie, na które autor nie oczekuje odpowiedzi albo na które odpowiedź jest niemożliwa.
5. Sentencja                                  F. to zestawienie dwóch przeciwstawnych znaczeniowo wypowiedzi.
- 0 – A,    1 - .....,    2 - .....,    3 - .....,    4 - .....,    5 - .....**

### **5. Proszę przeczytać wiersz i napisać jego interpretację.**

Kim jest postać mówiąca w wierszu? Czyjej wizyty z utęsknieniem wyczekuje? Na czym polega urok nieba przedstawionego w utworze? W jaki sposób został przedstawiony Bóg?

Jaką wymowę nadaje wierszowi jego zakończenie?

Gdy po śmierci w niebiosów przybyłam pustkowiu,  
Bóg długo patrzył na mnie i głaskał po głowie.

„Zbliź się do mnie, Urszulo! Poglądasz jak żywa...  
Zrobię dla cię, co zechcesz, byś była szczęśliwa”.

„Zrób tak, Boże – szepnęłam – by w nieb Twoich krasie  
Wszystko było tak samo, jak tam – w Czarnolasie!”

I umilkłam złęczniona, i oczy unoszę,  
By zbadać, czy się gniewa, że Go o to proszę?

Uśmiechnął się i skinął – i wnet z Bożej łaski  
Powstał dom – kubek w kubek jak nasz – czarnolaski.

I sprzęty, i donice rozkwitłego ziela  
Tak podobne, aż oczom straszno od wesela!

I rzekł: „Oto są – sprzęty, a oto – donice.  
Tylko patrzeć, jak przyjdą stęsknieni rodzice!

I ja, gdy gwiazdy do snu poukładałam w niebie,  
Nieraz do drzwi zapukam, by odwiedzić ciebie!”

I odszedł, a ja zaraz krzątam się, jak mogę,  
Więc nakrywam do stołu, omiatam podłogę –

I w suknię najróżowszą ciało przyoblekam,  
I sen wieczny odpędzam – i czuwam – i czekam...

Już świt pierwszą rozniętą złoci się po ścianie  
Gdy właśnie słyszeć kroki i do drzwi pukanie...

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

\_\_\_\_\_/ 10 p.